

Schrapping van de forfaitaire kostenaftrek voor inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten: een onrechtvaardige en discriminatoire maatregel

De 43 collectieve beheersvennootschappen en beroepsfederaties, kernactoren van de culturele en creatieve economie in ons land en vertegenwoordigers van de rechten en belangen van meer dan 100.000 makers, willen hun grote bezorgdheid uiten over de aangekondigde maatregel in het begrotingsakkoord om de forfaitaire kostenaftrek op inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten af te schaffen.

Waarom is deze maatregel problematisch?

1. Auteursrechten zijn geen loonoptimalisatie, maar vergoeding voor exploitatie van een artistieke creatie of uitvoering.

De inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten zijn geen salarisvoordeel, maar een vergoeding voor de exploitatie van creativiteit. Ze zijn doorgaans onregelmatig en onvoorspelbaar en maken in wezen geen instrument voor loonoptimalisatie uit. Het gaat om roerende inkomsten, en niet om beroepsinkomsten; de hoedanigheid van de genietster van de inkomsten (werknemer, zelfstandige, werkloze, ambtenaar, gepensioneerde, jobstudent ...) is daarbij van geen tel.

Recent nog heeft het Grondwettelijk Hof - in zijn arrest van 16 mei 2024 - bevestigd dat het bijzondere fiscale regime voor deze inkomsten beperkt blijft tot de artistieke sector. Het Hof stelt "dat men mag aannemen dat er een risico op preciaire situaties en onvoorspelbare inkomsten bestaat bij auteurs van literaire en artistieke werken, in tegenstelling tot andere rechthebbenden op auteursrechten".

Het schrappen van de forfaitaire kostenaftrek miskent aldus dit wettelijk kader en treft disproportioneel de echte makers in deze sector.

2. Een forse daling van het netto-inkomen voor 95% van de makers

Tot nu toe konden auteurs kiezen tussen een forfaitaire kostenaftrek (50% op de eerste schijf tot €20.100 en 25% tussen €20.100 en €40.190) of werkelijke kosten, een keuze die ook bestaat voor andere beroepen. Het afschaffen van deze mogelijkheid is niet alleen onrechtvaardig en discriminerend: voor 95% van de makers, die minder dan €10.000 per jaar ontvangen, is deze optie onwerkbaar en zal ze leiden tot een aanzienlijke daling van hun netto-inkomen.

Met de verwerving van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten zijn kosten gemoeid: voor het onderhandelen en opmaken van contracten, voor de diensten van een boekhouder, het advies en de bijstand van een gespecialiseerd jurist of advocaat, aansluiting en aangifte van werken en opnames bij collectieve beheerorganisaties, enzovoort. In welke mate die kosten uiteindelijk in verhouding zullen blijken te staan tot de inkomsten van de exploitatie, valt doorgaans vooraf niet te voorspellen. Vandaar de ratio van een forfaitaire kostenaftrek.

3. Een maatregel die indruist tegen de beleidsdoelstellingen van deze regering

Deze beslissing gaat in tegen de engagementen van de federale en deelstaatregeringen om de culturele sector te ondersteunen en de positie van auteurs en uitvoerende kunstenaars te versterken. Deze maatregel doet net het tegenovergestelde: ze vergroot de onzekerheid en zet druk op een sector die al kampt met lage inkomens.

4. Hervorming van 2022

De fiscale hervorming van 2022 heeft het belastingsregime op auteursrechten en naburige rechten al ingrijpend gewijzigd. Zo werden onder meer nieuwe regels ingevoerd voor de opsplitsing tussen rechten en prestaties, de mogelijkheid om inkomsten uit auteursrechten te herkwalficeren als beroepsinkomsten en contractuele verplichtingen om de overdracht aan te tonen. Een bijkomende maatregel zou de economische stabiliteit van de culturele sector nog verder ondermijnen.

Wat vragen we? Behoud de mogelijkheid van een forfaitaire kostenaf trek voor inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten die voortkomen uit de exploitatie van artistieke werken en prestaties en/of die worden uitbetaald door collectieve beheerorganisaties;

De kunstenaars die wij vertegenwoordigen zijn niet alleen makers, maar ook ondernemers. Zij dragen bij aan de culturele en economische rijkdom van ons land. Het afschaffen van de forfaitaire aftrek verzwakt een sector die al fragiel is, zonder dat de staat daar een substantieel voordeel uit haalt. Integendeel: het risico op fiscale conflicten en administratieve lasten neemt toe, terwijl de opbrengst minimaal is.

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht en kijken uit naar uw reactie.

Met de meeste hoogachting,

De 43 ondertekenaars:

1. **ABRACA** - Belgische vereniging die auteurs en makers van animatiefilm verzamelt, vertegenwoordigd door HannaH LetaïF
2. **De Acteursgilde** – de Vlaamse belangenvereniging voor professionele acteurs, vertegenwoordigd door Michael Pas en Johan Van Assche
3. **ADEB** – de beroepsvereniging van Belgische Franstalige uitgevers, vertegenwoordigd door Simon Casterman (Voorzitter), Paul-Etienne Pimont (bestuurder) en Carine Lecomte (Directeur-generaal)
4. **ARPI** – de beroepsvereniging van onafhankelijke regisseurs-producenten in de Franstalige gemeenschap, vertegenwoordigd door Franck Depaïfve
5. **ARRF** – de vereniging van Franstalige regisseurs, vertegenwoordigd door Pauline Tombus
6. **ASA** – Vereniging van Franstalige audiovisuele scenaristen, vertegenwoordigd door Chloé Devicq et Matthieu Frances (Co-voorzitters)

7. **Assucope** – de beheersvennootschap voor de rechten van auteurs van educatieve, wetenschappelijke en universitaire werken, vertegenwoordigd door Marie-Michèle Montée (Directeur)
8. **Auvibel** – de beheersvennootschap die de privékopievergoeding in België int en opnieuw verdeelt vertegenwoordigd door Jean-Paul Langhoor-Beitia (CEO)
9. **Belgian Worldwide Music Network** – de vereniging van de sector van de worldwide music in België, vertegenwoordigd door Piet Maris
10. **Belgian Screen Composers' Guild** – Belgische vereniging van componisten van films, documentaires, series en videogames vertegenwoordigd door Frédéric Vercheval (Voorzitter)
11. **BIMA** – Belgian independent music association, vertegenwoordigd door Geert De Blaere (Voorzitter)
12. **BMPA** – vereniging van muziekgevers in België, vertegenwoordigd door Patrick Mortier
13. **ComAV** – Componisten Archipel Vlaanderen is de belangengroepering van Vlaamse componisten vertegenwoordigd door Pieter Schuermans (Voorzitter)
14. **Copiebel** – de beheersvennootschap van collectieve rechten van de Franstalige uitgevers vertegenwoordigd door Simon Casterman (Voorzitter), Paul-Etienne Pimont (bestuurder) en Carine Lecomte (Directeur-generaal)
15. **Copiepresse** – de beheersvennootschap van persuitgevers van Franstalige en Duitstalige dagbladen en magazines, vertegenwoordigd door Catherine Anciaux (Secretaris-Generaal)
16. **FACIR** – de Belgische federatie van en voor muzikanten, vertegenwoordigd door Fabian Hidalgo
17. **laFAP** – de federatie van beeldende kunstenaars, vertegenwoordigd door Jérôme Decock
18. **FAZZ (voorheen MUSEACT)** – platform met als doel de belangen, belangenbehartiging en ondersteuning van organisaties die actief zijn op het gebied van jazz en geïmproviseerde muziek te samen te brengen, vertegenwoordigd door Zoé Dufour (Coördinator)
19. **FLIF** – De federatie van de Franstalige onafhankelijke muzieklabels, vertegenwoordigd door Benjamin Schoos
20. **Le Forum de la création musicale** – de beroepsfederatie van componisten van de Franstalige gemeenschap, vertegenwoordigd door Lorenzo Carola

- 21. GEWU** – ledenorganisatie die de belangen verdedigt van uitgevers van educatieve, wetenschappelijke, professionele en informatieve uitgaven, vertegenwoordigd door Kristof Thijssens
- 22. JAM** – Journalisten auteursmaatschappij, vertegenwoordigd door Anne-Lize Vancraenem (Algemeen directeur)
- 23. LIBRIUS** – de beheersvennootschap van de Vlaamse boekuitgevers vertegenwoordigd door Philippe Majersdorf (Voorzitter) en Kris Van De Kerckhove (Legal counsel)
- 24. License2Publish** – de beheersvennootschap van de Vlaamse krantenuitgevers, vertegenwoordigd door Peter Blomme (Algemeen directeur)
- 25. Les lundis d'Hortense** - vereniging die zich inzet voor de distributie en de promotie in de Belgische jazzsector, vertegenwoordigd door Michel Vrydag
- 26. MMaF** – Federatie van muziek managers, vertegenwoordigd door Eric Didden
- 27. De Muziekgilde**- Beroepsvereniging van Vlaamse muzikanten, auteurs en componisten, vertegenwoordigd door Michael Schack-Paul Poelmans- Simon de Geus-Hans Helewaut-Piet Maris-Luc Waegeman (bestuursleden)
- 28. NICC** – het Nieuw Internationaal Cultureel Centrum is een vereniging zonder winstoogmerk die zich inzet om de socio-economische situatie van de beeldende kunstenaar te verbeteren, vertegenwoordigd door Wouter Van Loo
- 29. PlayRight** – de vennootschap die instaat voor het collectieve beheer van de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars in België vertegenwoordigd door Christian Martin (Voorzitter) en Christophe Van Vaerenbergh (Managing Director)
- 30. Pro Spere** – Federatie van de beroepsverenigingen van de audiovisuele auteurs in de Franstalige gemeenschap, vertegenwoordigd door André Buytaers (Voorzitter)
- 31. Reprobel** – de beheersvennootschap die de vergoeding voor reprografie in België int en opnieuw verdeelt vertegenwoordigd door Jean-Paul Langhoor-Beitia (CEO)
- 32. Repro PP** – de beheersvennootschap van auteursrechten van uitgevers van periodieke pers vertegenwoordigd door Isaac De Taeye (Directeur)
- 33. Repropress** - de beheersvennootschap van auteursrechten voor uitgevers van periodieke pers vertegenwoordigd door Florent Diverchy
- 34. Sabam** – de Belgische en multidisciplinaire vennootschap voor collectief beheer van rechten van auteurs, componisten en uitgevers, vertegenwoordigd door Steven De Keyser

- 35. Scenaristengilde** - de beroeps- en belangenvereniging van alle scenaristen in Vlaanderen vertegenwoordigd door Una Kreso en Raf Njotea (Co-voorzitters)
- 36. SEMU** - Music Reproduction Rights Organisation vertegenwoordigd door Marc Hofkens (General manager)
- 37. SACD België** - de beheersvennootschap voor auteursrechten die verband houden met theater, dans, muziektheater, circus en straattheater, evenals met fictie voor film, televisie en radio, vertegenwoordigd door Frédéric Young.
- 38. Scam België** – de collectieve vennootschap zonder winstoogmerk die de auteursrechten of royalty's beheert voor Franstalige auteurs binnen de categorieën audiovisuele documentaire en radiodocumentaire, literatuur en
- 39. SOFAM** – de beheersvennootschap voor auteursrechten van visuele kunstenaars, vertegenwoordigd door Marie Gybels (Directeur zaakvoerder)
- 40. State of the Arts (SOTA)** - een open platform die opereert vanuit de collectieve kennis van onafhankelijke kunstenaars en kunstwerkers en openstaat voor alle individuen en organisaties die zich willen inzetten voor een meer fair en divers kunstenveld in België, vertegenwoordigd door Katrien Reist - van Gelder
- 41. Unie van regisseurs** - de beroeps- en belangenvereniging voor en door professionele audiovisuele regisseurs uit Vlaanderen en Brussel, vertegenwoordigd door Gilles Coulier (Voorzitter) en Joke Liberge (Gedelegeerd bestuurder)
- 42. L'Union des artistes** – Vereniging van Franstalige uitvoerende kunstenaars actief in de podiumkunsten en de audiovisuele sector, vertegenwoordigd door Gaetan Wenders
- 43. VAV** - De Vlaamse Auteursvereniging is de belangenvereniging van en voor Vlaamse auteurs van proza, poëzie, toneel, scenario's, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie en strips als illustratoren en literair vertalers vertegenwoordigd door Matthijs de Ridder (Voorzitter)